

Prima instanță: Jud. Centru
Jud. A.Catană
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău:
N.Budăi, I.Muruianu, V. Efros

DECIZIE

17 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței judecătorești:

Tatiana Vieru

Judecătorii:

Galina Startulat, Oleg Sternioală
Mariana Pitic, Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Vițelari Sergiu reprezentat de avocatul Staruș Denis, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vițelari Raisa către Vițelari Sergiu privind partajarea averii în devălmășie a soților,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2016, prin care s-a respins ca fiind tardivă cererea de apel declarată de Sergiu Vițelari, s-a menținut hotărârea Judecătoriei Centru mun.Chișinău din 30 ianuarie 2013,

CONSTATĂ :

La 27 februarie 2009 Raisa Vițelari s-a adresat cu acțiunea nominalizată către Sergiu Vițelari, solicitând partajul averii, cu atribuirea în proprietatea ei apartamentul nr. 7 din mun. Chișinău, str.București nr.44, cu achitarea diferenței de suma, iar automobilul Mercedes VITO, cu numere de înmatriculare C KF -180, să rămână în folosință pârâtului.

În motivarea acțiunii a indicat că, prin hotărârea judecătorești Botanica din 21 ianuarie 2008 a fost desfăcută căsătoria încheiată cu Vițelari Sergiu. Fiind stabilit locul de trai al copilului minor – Xxxx Xxxx, născut la xx xxxx xx, cu ea și s-a încasat pensia de întreținere al copilului minor din contul pârâtului în sumă de 370 lei lunar.

A menționat că, Sergiu Vițelari nu și-a onorat obligațiunile sale părintești eschivându-se de la plata pensiei de întreținere a copilului minor.

Totodată a indicat că, după desfacerea căsătoriei împreună cu copilul locuiește la părinții ei. Proprietatea comună nu a fost împărțită, iar în imobilul procurat în timpul căsătoriei locuiește Sergiu Vițelari. Ca urmare, consideră că este privată de dreptul său asupra proprietății dobândite în timpul căsătoriei.

La 23 martie 2011 Raisa Vițelari a depus cerere suplimentară prin care a solicitat partajarea bunurilor comune de interior, și anume triumo (oglină); 4 scaune; masă, 2 canapele, 2 covoare, 2 fotolii, tumbă, aragaz, lavoar, oglindă, draperii aflate în apartamentul nr.7 din str. București,44, mun. Chișinău.

Prin urmare, reclamanta a solicitat atribuirea lui Sergiu Vițelari în natură 1/4 cotă din ap.7 valoare ideală din str.București,44 mun.Chișinău, obligarea Organului Teritorial Cadastral Chișinău să efectueze modificările respective în Registrul Bunurilor Imobile și 1/2 cotă parte valoare ideală din automobilul de model Mercedes VITO cu numere de înmatriculare CKF-180, iar ei să-i fie atribuită recompensa bănească ce constituie contravaloarea bunurilor, încasând din contul lui Sergiu Vițelari suma de 47625 lei și 2168 euro 75 eurocenți.

Reclamanta a menționat că își întemeiază cerințele pe norma legală evidențiată în prevederile art.25 Codul Familiei, art.370 Codul Civil al RM.

Prin hotărîrea Judecătoriei Centru mun.Chișinău din 30 ianuarie 2013 s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de către Raisa Vițelari. S-a împărțit averea în devălmășie între soții Raisa Vițelari și Sergiu Vițelari, atribuindu-i lui Sergiu Vițelari în natură 1/4 cotă din ap.7 valoare ideală din str.București,44 mun. Chișinău. S-a obligat Organul Teritorial Cadastral Chișinău să efectueze modificările respective în Registrul Bunurilor Imobile. S-a atribuit 1/2 cotă parte valoare ideală din automobilul de model Mercedes VITO cu numere de înmatriculare CKF-180. S-a atribuit Raisei Vițelari recompensa bănească ce constituie contravaloarea bunurilor, încasând din contul lui Sergiu Vițelari în folosul Raisei Vițelari suma de 47625 lei și 2168 euro 75 eurocenți (f.d.157; 160-162).

La 01 martie 2013 Sergiu Vițelari a înaintat cerere de apel, solicitînd casarea hotărîrii Judecătoriei Centru mun.Chișinău din 30 ianuarie 2013, cu restituirea pricinii la rejudecare (f.d. 164-166).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2016 s-a respins ca fiind tardivă cererea de apel înaintată de Sergiu Vițelari (f.d. 80-81).

În motivarea soluției s-a reținut că, dispozitivul hotărîrii a fost pronunțat la 30 ianuarie 2013, iar Sergiu Vițelari a depus cererea de apel la 01 martie 2013, cu omiterea termenului prevăzut de lege pentru declararea apelului, de 30 zile calculat de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii.

În speță s-au constatat temeuri legale de omiterea termenului de prescripție la depunerea cererii de apel, or, potrivit art.362 alin.(1) Cod de Procedura Civilă al RM termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel conform art.27 alin.(1) Cod de Procedura Civilă al RM, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare. (2) Instanța nu admite dispunerea de un drept sau folosirea modalității de apărare dacă aceste acte contravin legii ori încalcă drepturile sau interesele legitime ale persoanei.

La 08 februarie 2017 Sergiu Vițelari a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel din 08 decembrie 2016 și a hotărârii primei instanțe din 30 ianuarie 2013 (f.d. 80-81).

În motivarea cererii de recurs a invocat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea, a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Conform prevederilor art. 434 alin. (1) CPC recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 08 decembrie 2016 și a fost expediată părților la 21 decembrie 2016 (f.d. 82). Ca urmare, recursul depus la 08 februarie 2017, este depus în termen.

Intimata Raisa Vițelari nu a depus referință la cererea de recurs înaintată de către Sergiu Vițelari.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 03 mai 2017, recursul declarat de către Sergiu Vițelari a fost considerat admisibil.

Reieșind din prevederile art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 432 alin. (2) lit. a) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

Prin prisma art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședința de judecată.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

Conform art. 267 alin. (1) Codul civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Conform art. 271 Codul civil, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

Astfel materialele dosarului atestă că Vițelari Raisa la 27 februarie 2009 s-a adresat cu prezenta acțiune în judecată, solicitând împărțirea proprietății în devălmășie a soților.

Prima instanță fiind investită cu judecarea pricinii în fond a ajuns la concluzia temeiniciei acesteia, admitând-o cu partajarea averii în devălmășie între soții Raisa Vițelari și Sergiu Vițelari, atribuindu-se lui Sergiu Vițelari în natură 1/4 cotă din ap.7 valoare ideală din str.București nr.44 mun. Chișinău. Totodată, obligându-se Organul Teritorial Cadastral Chișinău să efectueze modificările respective în Registrul Bunurilor Imobile. Atribuindu-se lui Sergiu Vițelari 1/2 cotă parte valoare ideală din automobilul de model Mercedes VITO cu numere de înmatriculare CKF-180. Atribuindu-se Raisei Vițelari recompensa bănească ce constituia contravaloarea bunurilor, încasându-se din contul lui Sergiu Vițelari în folosul Raisei Vițelari suma de 47625 lei și 2168 euro 75 eurocenți.

La 01 martie 2013, Sergiu Vițelari a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, cerând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu remiterea pricinii la rejudecare în prima instanță (f.d. 164-166).

Judecând pricina în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău a respins ca tardiv apelul declarat de Sergiu Vițelari, considerând că pentru ultimul termenul de declarare a apelului a expirat și nu a solicitat repunerea în termen de declarare a apelului.

Totodată, instanța de apel a indicat că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Centru mun.Chișinău a fost pronunțat la 30 ianuarie 2013, moment din care a început să curgă termenul de contestare a hotărârii primei instanțe.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția instanței de apel este una pripită.

Astfel, instanța de recurs reține că instanța de apel nu și-a motivat soluția și nu s-a pronunțat anume cum a ajuns la concluzia expirării termenului de contestare a hotărârii primei instanțe, necățind la faptul că Vițelari Sergiu a depus cererea de apel la 01 martie 2013.

Nu este clar și nu se reflectă în decizia contestată, situația calculării termenului de 30 de zile, și cum rămîne cu faptul că luna februarie anul 2013 are 28 de zile calendaristice.

Curtea de Apel Chișinău nu a ținut cont de calcularea corectă a termenului de procedură, or, trebuia să se țină cont de începutul și expirarea curgerii acestuia. Stabilirea extremelor termenului procedural are o importanță practică deosebită pentru calcularea acestuia.

Colegiu remarcă că, conform regulii generale, termenele procedurale sunt evaluate în ani, luni sau zile. În aceeași ordine de idei, termenele pot fi determinate de o dată calendaristică, de data comunicării unui act procedural, precum și prin referirea la un anumit eveniment care se va produce, cu certitudine. Calcularea termenelor de procedură determinate de o dată calendaristică sau de data comunicării actului de procedură se efectuează cu referire la acel moment (acea zi). Ziua concretă are importanță și pentru calculul termenelor procedurale, determinate de referința la un eveniment viitor și cert.

Mai mult, debutul cursului termenului procedural se realizează, în conformitate cu reglementările Codului de procedură civilă, la ora 00:00 a zilei ce urmează după ziua începutului curgerii acestuia. Or, acest fapt denotă că momentul de care este condiționată curgerea termenului nu coincide cu debutul lui și deci nu este reținut ca viabil, și nici nu este consemnat cursul lui.

Această regulă poate fi dedusă din prevederile art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, potrivit cărora termenul procedural calculat în ani, luni sau zile **începe să curgă în ziua imediat următoare** datei calendaristice stabilite.

În cazul în care epuizarea termenului procedural survine într-o zi nelucrătoare, atunci ultima zi a termenului este următoarea zi lucrătoare.

În consecință, instanța de recurs conchide că la caz exigențele legalității și temeiniciei unei hotărâri judecătorești nu au fost respectate.

Se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți (principiul nr. 6 al Recomandării nr. R (84)5 privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea funcționării justiției, adoptată la 28 februarie 1984 de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei), ceea ce la cazul prezentei spețe este lipsă.

Dat fiind cele relevate, se constată cu certitudine că instanța de apel a soluționat pricina fără a se lua în calcul faptul că Vițelar Sergiu a depus cererea de apel la 01 martie 2013, adică în termen.

Se reiterează că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre și decizie motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

Potrivit unei jurisprudențe constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (speța Garcia Ruiz c. Spaniei, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că instanța de apel nu s-a expus asupra fondului decizia instanței de apel nu satisface standardele procedurale ale legalității și temeiniciei unui act judecătoresc și că s-a constatat într-o manieră certă încălcarea normelor de drept procedural, omisiuni care nu pot fi corectate de către instanța de recurs la examinarea pricinii în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Vițelari Sergiu, a casa integral decizia Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2016 și a remite pricina spre rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând pricina, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Vițelari Sergiu reprezentat de avocatul Staruș Denis.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Vițelari Raisa către Vițelari Sergiu privind partajarea averii în devălmășie a soților, cu remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecător
Judecătorii:

Tatiana Vieru

Galina Stratulat

Oleg Sternioală

Mariana Pitic

Nicolae Craiu